

RIKSDAGENS SVAR 287/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om statsrådet och vissa lagar i samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om statsrådet och vissa lagar i samband med den (RP 270/2002 rd).

Beredning i utskott

Grundlagsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (GrUB 13/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om statsrådet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Statsrådets organisation och indelning i ansvarsområden

1 §

Statsrådets organisation

I statsrådet finns följande ministerier:

- 1) statsrådets kansli,
- 2) utrikesministeriet,
- 3) justitieministeriet,
- 4) inrikesministeriet,
- 5) försvarsministeriet,
- 6) finansministeriet,
- 7) undervisningsministeriet,
- 8) jord- och skogsbruksministeriet,
- 9) kommunikationsministeriet,
- 10) handels- och industriministeriet,
- 11) social- och hälsovårdsministeriet,
- 12) arbetsministeriet,
- 13) miljöministeriet.

Vid statsrådet finns justitiekanslersämbetet, om vilket föreskrivs särskilt.

2 §

Ministeriernas ansvarsområden

Bestämmelser om ministeriernas ansvarsområden och om fördelningen av ärendena mellan dem utfärdas genom lag eller genom förordning av statsrådet.

3 §

Statsministern

Bestämmelser om statsministerns uppgifter vid ledningen av statsrådet finns i grundlagen.

Statsministern övervakar genomförandet av regeringsprogrammet och är ordförande för de ministerutskott som avses i 23 § 1 mom.

Statsministern svarar för att beredningen och behandlingen av ärenden som avgörs inom Europeiska unionen samordnas i statsrådet.

4 §

Ministrarna

En minister är chef för ett ministerium eller behandlar ärenden som hör till ministeriernas ansvarsområden.

Statsrådet beslutar om arbetsfördelningen mellan ministrarna i ett ministerium.

Varje minister har en titel som motsvarar uppgifterna. Titeln fastställs vid utnämningen till minister.

5 §

Ministrarnas ställföreträdare

Statsrådet förordnar någon annan minister till ställföreträdare för statsministern och för en annan minister, för den händelse att statsministern eller någon annan minister på grund av tillfälligt förhinder inte kan sköta sina uppgifter. I övrigt gäller om statsministerns ställföreträdare vad som föreskrivs i grundlagen.

Statsrådet kan särskilt förordna ställföreträdare för ministrarna i ministerutskotten.

6 §

Statssekreterare

För statsministerns mandatperiod kan utnåmnas en statssekreterare med uppgift att biträda statsministern. Statsministern kan förordna statssekreteraren till sin ställföreträdare när det gäller uppgifter som har samband med beredningen av ärenden.

7 §

Ministeriernas organisation

Ett ministerium indelas i avdelningar och vid behov i andra verksamhetsenheter för att minis-

teriets uppgifter skall kunna skötas ändamålsenligt.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om ministeriets organisationsform och det allmänna organiserandet av dess verksamhet. Närmare bestämmelser om saken kan utfärdas genom ministeriets arbetsordning, som utfärdas som en ministerieförordning.

8 §

Ansvarsområdena i internationella ärenden

Fördrag och andra internationella förpliktelser behandlas av det ministerium till vars ansvarsområde fördraget eller förpliktelsen enligt sakinnehållet hör.

Utrikesministeriet behandlar dessutom fördrag och övriga internationella förpliktelser som är förenade med betydelsefulla utrikes- och säkerhetspolitiska synpunkter. Ärenden som gäller ändringar i Europeiska unionens grundfördrag behandlas av utrikesministeriet i samråd med statsrådets kansli.

Utrikesministeriet bistår vid samordningen av internationella ärenden som avses i 1 mom. Statsrådets kansli samordnar dock på det sätt som föreskrivs i 9 § 2 mom. ärenden som gäller ändringar i Europeiska unionens grundfördrag samt ärenden som gäller fördrag och andra internationella förpliktelser som skall behandlas inom Europeiska unionen.

9 §

Ansvarsområdena i ärenden som avgörs inom Europeiska unionen

Ärenden som avgörs inom Europeiska unionen behandlas av det ministerium till vars ansvarsområde ärendet enligt sakinnehållet hör.

Statsrådets kansli samordnar beredningen och behandlingen av ärenden som avgörs inom Europeiska unionen, om inte något annat föreskrivs om en viss ärendegrupp genom förordning av statsrådet.

10 §

Avgörande av behörighetsfrågor

Statsrådet avgör på framställning av statsministern meningsskiljaktigheter om vilket ministerium som skall behandla ett visst ärende.

Statsrådet kan också besluta vilket ministerium som skall behandla ett sådant vittsyftande eller principiellt viktigt ärende som berör flera än ett ministeriums ansvarsområden.

11 §

Verkningar av förändringar i ansvarsområdena

När indelningen av ministeriernas ansvarsområden ändras överförs ämbetsverken, inrättningar, organen och bolagen inom ett ministeriums förvaltningsområde till det ministeriums förvaltningsområde som de hör till enligt den nya indelningen. Också anhängiga ärenden, av ministeriet ingångna avtal och övriga förbindelser samt rättigheter och skyldigheter som följer av dem överförs till det ministerium som de hör till enligt den nya indelningen.

Statsrådet kan i överensstämmelse med en ändring i indelningen av ministeriernas ansvarsområden överföra en tjänst som har inrättats vid ett ministerium till ett annat ministerium. Likaså kan en i 9 § 1 mom. statstjänstemannalagen (750/1994) avsedd tjänsteman som utnämnts för viss tid förflyttas till ett annat ministerium till utgången av den tid för vilken tjänstemannen har utnämnts. En tjänst kan överföras och en tjänsteman förflyttas utan tjänstemannens samtycke endast om överföringen eller förflyttningen inte inverkar på tjänstemannens frihet att välja bostadsort.

I lagen om statsbudgeten (423/1988) föreskrivs om överföring av anslag när ett ministeriums ansvarsområde ändras.

2 kap.

Avgörande av ärenden i statsrådet

12 §

Statsrådets beslutsfattande

De ärenden som ankommer på statsrådet avgörs vid statsrådets allmänna sammanträde eller i ett ministerium.

Vid allmänt sammanträde avgörs de förslag till avgörande som föreläggs republikens president samt ärenden som gäller statsrådsförordningar och statsrådets meddelanden, redogörelser och skrivelser till riksdagen och likaså sådana ärenden som behandlas inom Europeiska unionen samt övriga ärenden, om deras samhällspolitiska eller ekonomiska betydelse förutsätter det. Bestämmelser om ärenden som skall avgöras vid allmänt sammanträde finns dessutom i grundlagen, annan lag och statsrådsförordning.

Andra på statsrådet ankommande ärenden än de som avses i 2 mom. avgörs i ett ministerium.

13 §

Utnämningsrätt

De tjänster vid ministerierna som inte enligt grundlagen eller någon annan lag skall tillsättas av republikens president tillsätts av statsrådet. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om fördelningen av utnämningsrätten mellan statsrådets allmänna sammanträde och ministerierna.

Om det någon annanstans i lag eller i förordning föreskrivs att tillsättningen eller överföringen av en tjänst eller förordnande till en uppgift ankommer på statsrådet, skall ärendet avgöras vid statsrådets allmänna sammanträde.

14 §

Överföring av ärenden till allmänt sammanträde

Ärenden som ankommer på ett ministerium kan i enskilda fall överföras till allmänt sammanträde, om de anses vara så vittsyftande eller

principiellt viktiga att de skall avgöras vid allmänt sammanträde. Beslutet om överföring fattas vid allmänt sammanträde på framställning av statsministern eller ministern i fråga.

Besvärs- eller underställningsärenden får dock inte överföras till allmänt sammanträde.

15 §

Avgörande av ärenden i ministerierna

Den minister till vars ansvarsområde ett ärende hör avgör det samt leder ministeriets verksamhet enligt arbetsfördelningen.

Andra än samhälleligt eller ekonomiskt betydelsefulla ärenden som ankommer på ett ministerium kan delegeras till ministeriets föredragande tjänstemän för avgörande. Ministern beslutar om utfärdande av ministerieförordningar. Genom förordning av statsrådet föreskrivs om grunderna för delegering av beslutanderätt. Närmare bestämmelser om saken kan utfärdas genom ministeriets arbetsordning.

16 §

Förbehållande av beslutanderätt i ministerierna

Ministern kan förbehålla sig beslutanderätten i ett ärende som har uppdragits åt en tjänsteman för avgörande.

Om en tjänsteman anser att ett ärende som ankommer på honom eller henne i ett enskilt fall är samhälleligt eller ekonomiskt betydelsefullt, skall ministern underrättas om ärendet innan det avgörs.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om en ministerietjänstemans rätt att förbehålla sig beslutanderätten i ärenden som annars skulle avgöras av någon underlydande.

3 kap.

Beslutsordning

17 §

Beslutsordningen vid statsrådets allmänna sammanträde

Vid statsrådets allmänna sammanträde avgörs ärendena på föredragning av en föredragande vid statsrådet.

Vid sammanträdet skall den minister vars ansvarsområde ett ärende hör till först säga sin mening om det. Vid meningsskiljaktighet avgörs ärendet genom omröstning, varvid samma förfarande iakttas som vid en kollegial domstol.

Om föredragandens mening avviker från beslutet, skall den på föredragandens begäran antecknas i protokollet över statsrådets allmänna sammanträde.

18 §

Uppskjutande av behandlingen

Statsrådet kan skjuta upp behandlingen av ett ärende vid allmänt sammanträde.

Genom förordning av statsrådet föreskrivs om statsrådsmedlemmarnas rätt att få ett avgörande uppskjutet för att kunna sätta sig in i ärendet.

19 §

Föredragning för republikens president

Ärenden som skall avgöras av republikens president föredras för presidenten i statsrådet. Vid presidentföredragningen skall minst fem ministrar delta i behandlingen. Vid presidentföredragningen för presidenten ordet.

Presidenten fattar sina beslut i statsrådet på föredragning av den minister till vars ansvarsområde ärendet hör. Ett ärende som presidenten avgör utifrån statsrådets förslag till avgörande skall av den behöriga ministern föredras för presidenten i enlighet med statsrådets förslag till avgörande.

Presidenten beslutar om militära kommandomål och militära utnämningsärenden samt om ärenden som gäller republikens presidents kansli enligt vad som föreskrivs särskilt om dessa mål och ärenden.

I grundlagen föreskrivs om återgång av ärenden till statsrådet för beredning.

20 §

Presidentens beslut utan förberedande behandling vid statsrådets allmänna sammanträde

Ett ärende tas inte upp till förberedande behandling vid statsrådets allmänna sammanträde, om republikens president enligt grundlagen eller någon annan lag avgör det utan statsrådets förslag till avgörande.

21 §

Föredragande vid statsrådet

Vid statsrådets allmänna sammanträde föredras ärendena av de ministerietjänstemän som republikens president och statsrådets allmänna sammanträde har utnämnt samt av de föredragande som statsrådet har förordnat.

Bestämmelser om behörighetsvillkoren för de föredragande som statsrådet förordnar kan utfärdas genom förordning av statsrådet.

22 §

Föredragningar

Statsministern bestämmer dagarna för föredragning vid statsrådets allmänna sammanträde samt föredragningsordningen.

Statsministern kan bestämma när ett ärende som skall behandlas vid statsrådets allmänna sammanträde senast skall föredras.

Statsrådets kansli fastställer i samverkan med republikens presidents kansli tidpunkterna för presidentföredragningarna i statsrådet.

Statsministern kan utfärda allmänna bestämmelser om tjänstemännens närvaro vid statsrådets allmänna sammanträde och vid föredragning för republikens president.

23 §

Ministerutskott

I statsrådet finns ministerutskott för beredning av utrikes- och säkerhetspolitiken, ärenden som gäller Europeiska unionen, finansiella ärenden och finanspolitiken. Ledamöterna i dessa ministerutskott skall vara medlemmar av statsrådet. Närmare bestämmelser om utskottens uppgifter och sammansättning utfärdas genom förordning av statsrådet.

Statsrådet kan vid behov tillsätta också andra ministerutskott.

24 §

Genensamma möten mellan ministerutskottet för utrikes- och säkerhetspolitiska ärenden och republikens president

Ministerutskottet för utrikes- och säkerhetspolitiska ärenden kan hålla möten tillsammans med republikens president.

25 §

Beslutsordningen i ministerierna

I ministerierna avgörs ärendena på föredragning, om inte något annat av särskilda skäl föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Om föredragandens mening avviker från beslutet, skall den på föredragandens begäran antecknas i arkivexemplaret av expeditionen.

26 §

Förhinder för republikens president

Förhinder för republikens president konstateras vid statsrådets allmänna sammanträde. I grundlagen föreskrivs om skötseln av presidentens uppgifter då presidenten har förhinder. Ärenden som gäller förhinder för presidenten skall vid allmänt sammanträde föredras från justitieministeriet.

Om presidenten har bestående förhinder skall detta tillkännages genom ett meddelande av

statsrådet som publiceras i Finlands författningssamling.

nisationsform samt om behörighetsvillkoren för tjänstemän vid ministerierna.

28 §

4 kap.

Ikraftträdande

Särskilda bestämmelser

27 §

Reglemente för statsrådet

I reglementet för statsrådet, som utfärdas som en statsrådsförfordning, meddelas närmare bestämmelser om statsrådets verksamhet och orga-

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 5 § tillämpas dock först från och med den dag då statsrådet första gången utnämns efter att lagen har trätt i kraft.

Genom denna lag upphävs lagen den 30 mars 1922 om statsrådet (78/1922) jämte ändringar.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder ikraft.

Lag

om ändring av statstjänstemannalagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i statstjänstemannalagen av den 19 augusti 1994 (750/1994) 7 § 1 mom. 2 punkten och 26 §, sådana de lyder, 7 § 1 mom. 2 punkten i lag 281/2000 och 26 § i lag 480/1999, samt
fogas till lagen en ny 26 a § som följer:

7 §

Till följande tjänster kan endast finska medborgare utnämnas:

2) tjänster som statssekreterare, statssekreterare såsom kanslichef, kanslichef, avdelningschef och byråchef samt motsvarande eller högre tjänster,

26 §

Utöver vad som i 25 § 2 mom. bestäms om grunderna för uppsägning, kan följande tjänstemän sägas upp då det med hänsyn till tjänstens

natur finns ett godtagbart och motiverat skäl till det:

1) justitiekanslern i statsrådet och biträdande justitiekanslern,

2) kommendören för försvarsmakten,

3) statssekreterare, statssekreterare såsom kanslichef, kanslichef, understatssekreterare och avdelningschef samt sådana tjänstemän vid ett ministerium som till tjänsteställningen motsvarar dessa, så som närmare föreskrivs genom förordning av statsrådet,

4) cheferna för de ämbetsverk som anges genom förordning av statsrådet, samt

5) ministers specialmedarbetare.

26 a §
 Utöver vad som i 25 § 2 mom. och 26 § bestäms om grunderna för uppsägning kan statssekreteraren och en ministers specialmedarbetare sägas upp, om han eller hon förlorar den ministers förtroende för vars mandatperiod han eller hon har utnämnts.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om utrikesförvaltningen

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras i lagen den 25 februari 2000 om utrikesförvaltningen (204/2000) 15, 16 och 29 § som följer:

15 §

Utnämmande myndighet

Republikens president utnämner statssekreteraren såsom kanslichef och understatssekreterarna vid utrikesministeriet. Presidenten beslutar också om utnämning av den som tjänstgör som statssekreterare såsom kanslichef eller som understatssekreterare till en tjänst som utrikesråd.

Statsrådet eller utrikesministeriet tillsätter övriga tjänster inom utrikesförvaltningen enligt vad som bestäms genom statsrådsförordning.

16 §

Skyldighet för statssekreteraren såsom kanslichef och för understatssekreterare att övergå till annan tjänst

Statssekreteraren såsom kanslichef och understatssekreterarna vid utrikesministeriet är skyldiga att övergå till en tjänst som utrikesråd.

29 §

Beslut av republikens president utan statsrådets förslag till avgörande

Beslut om tilldelande av en titel enligt 28 § 1 mom. samt om agremang på begäran av en annan stat fattas av republikens president utan att statsrådet lägger fram förslag till avgörande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 17 februari 2003